

Напредък при прилагането на националните стратегии за интеграция на ромското население

Резолюция на Европейския парламент от 12 декември 2013 г. относно напредъка при прилагането на националните стратегии за интеграция на ромското население (2013/2924(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 2, 3 и 6 от Договора за Европейския съюз и членове 8, 9, 10 и 19, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Хартата на основните права (наричана по-долу „Хартата“), и по-специално член 21 от нея,
- като взе предвид Международната конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация от 1965 г., Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 1979 г., Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. и Декларацията на ООН за правата на лицата, принадлежащи към национални или етнически, религиозни и езикови малцинства от 1992 г.,
- като взе предвид съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека,
- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход,
- като взе предвид Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки,
- като взе предвид своята резолюция от 1 юни 2006 г. относно положението на жените от ромски произход в Европейския съюз¹,
- като взе предвид Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право (Рамково решение относно расизма и ксенофобията),
- като взе предвид своята резолюция от 9 септември 2010 г. относно положението на ромите и свободата на движение в Европейския съюз²,
- като взе предвид своята резолюция от 9 март 2011 г. относно стратегията на ЕС за интеграция на ромите³,

¹ ОВ С 298 Е, 8.12.2006 г., стр. 283.

² ОВ С 308 Е, 20.10.2011 г., стр. 73.

³ ОВ С 199 Е, 7.7.2012 г., стр. 112.

- като взе предвид своята резолюция от 11 юни 2013 г. относно общинските жилища в Европейския съюз¹,
- като взе предвид своята резолюция от 14 март 2013 г. относно засилването на борбата срещу расизма, ксенофобията и престъпленията от омраза²,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 5 април 2011 г. относно рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г. (COM(2011)0173) и заключенията на Европейския съвет от 24 юни 2011 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 21 май 2012 г., озаглавено „Национални стратегии за интегриране на ромите: първа стъпка в прилагането на Рамката на ЕС“ (COM(2012)0226),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 26 юни 2013 г. относно стъпките напред в прилагането на националните стратегии за интегриране на ромите (COM(2013)0454),
- като взе предвид предложението на Комисията за препоръка на Съвета от 26 юни 2013 г. относно ефективни мерки за интегриране на ромите в държавите членки (COM(2013)0460),
- като взе предвид своето проучване от януари 2011 г. относно мерки за подобряване на положението на гражданите на ЕС от ромски произход в Европейския съюз,
- като взе предвид изследването на Агенцията на Европейския съюз за основните права, което беше представено през май 2012 г. под заглавието „Положението на ромите в единадесет държави – членки на ЕС“,
- като взе предвид изслушването относно рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите, което беше проведено в Европейския парламент на 18 септември 2013 г.,
- като взе предвид доклада на Комисията от 4 септември 2013 г. относно неравнопоставеността в здравеопазването в Европейския съюз (SWD(2013)0328),
- като взе предвид своята резолюция от 4 юли 2013 г. относно въздействието на кризата върху достъпа до грижи за уязвимите групи³,
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 20 февруари 2013 г. относно инвестирането в здравеопазването (SWD(2013)0043),
- като взе предвид своята резолюция от 8 март 2011 г. относно намаляването на неравнопоставеността в здравеопазването в ЕС⁴,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 20 октомври 2009 г., озаглавено „Солидарност в здравеопазването: намаляване на неравнопоставеността в здравеопазването в ЕС“ (COM(2009)0567),

¹ Приети текстове, P7_TA(2013)0246.

² Приети текстове, P7_TA(2013)0090.

³ Приети текстове, P7_TA(2013)0328.

⁴ ОВ С 199 Е, 7.7.2012 г., стр. 25.

- като взе предвид въпроса, отправен към Комисията относно напредъка при прилагането на националните стратегии за интеграция на ромското население (О-000117/2013 – В7-0528/2013),
- като взе предвид член 115, параграф 5 и член 110, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че Европейският съюз е основан на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека;
- Б. като има предвид, че ромите са обект на дискриминация в цяла Европа и че тяхното социално-икономическо положение и положението им по отношение на основните права в много случаи е по-лошо от това на неромското население при сходни обстоятелства;
- В. като има предвид, че последните събития в държавите – членки на ЕС, проявите на насилие срещу роми, липсата на подходящи политики на приобщаване, използването на основана на предубеждения реторика срещу ромите, структурната и системната дискриминация, очевидните нарушения на Европейската конвенция за правата на човека и Хартата на основните права на ЕС и липсата на съдебно разследване и наказателно преследване в случаите на нарушения на основните права доказва, че антициганизмът все още преобладава в ЕС и че към този въпрос следва да се подходи по-енергично на всички равнища;
- Г. като има предвид, че бедността и социалната изолация на много роми достигнаха критично равнище, което ограничава жителските перспективи на ромските семейства и излага младите роми на риск от бедност от съвсем ранна възраст;
- Д. като има предвид, че отрицателните нагласи от страна на неромското население спрямо ромите и откритата дискриминация допринасят за изолацията на ромите;
- Е. като има предвид, че задълбочаващата се изолация на ромите възпрепятства растежа и увеличава дефицита на държавния бюджет;
- Ж. като има предвид, че социалното неравенство и регионалните различия водят до влошаване на качеството на живот на общностите в селските райони; като има предвид, че зле управляваното градско развитие задълбочава и допринася за все по-широкото разпространение на бедността в градовете;
- З. като има предвид, че съобщението на Комисията от 2013 г. относно стъпките напред в прилагането на националните стратегии за интегриране на ромите показва, че държавите членки са постигнали незначителен напредък в прилагането на своите национални стратегии за интегриране на ромите, дори по отношение на създаването на структурни предпоставки за тяхното ефективно прилагане;
- И. като има предвид, че работната група, която беше сформирана на вътрешно равнище от Комисията през 2010 г., анализира използването на средствата на ЕС за приобщаване на ромите в осемнадесет държави и установи, че държавите членки не използват правилно средствата на ЕС, както и че въпреки че средствата на ЕС притежават значителен потенциал да подпомогнат приобщаването на ромите, проблеми на национално, регионално и местно равнище ги възпрепятстват да насърчават ефективната социална и икономическа интеграция на ромите;

- Й. като има предвид, че в повечето държави членки легитимното представителство на ромите и участието на съответните организации на гражданското общество в планирането, прилагането и мониторинга на националните стратегии продължават да бъдат недостатъчни;
- К. като има предвид, че участието на местните и регионалните органи в разработването, прилагането, мониторинга, оценката и преразглеждането на политиките по отношение на ромите е основен елемент за ефективното прилагане на националните стратегии за интегриране на ромите поради факта, че те формират равнището на управление с най-голям обем практически отговорности за интеграцията на ромското население, но че степента на тяхното включване от страна на държавите членки е ниска;
- Л. като има предвид, че разпределянето на целеви финансови средства следва да бъде придружено от истинска политическа воля от страна на държавите членки, тъй като това е задължително предварително условие за успеха на изпълнението на стратегиите; като има предвид също така, че само няколко държави членки са възприели интегриран подход към предоставянето на средства от ЕС и национални средства, докато в други изпълнението на националната стратегия е забавено поради недостатъчна степен на усвояване на средствата на ЕС, особено при липсата на конкретни мерки;
- М. като има предвид, че общият размер на европейските средства, предназначени специално за интеграцията на ромското население, продължава да бъде неизвестен; като има предвид, че поради това е от решаващо значение Комисията да продължава да наблюдава по какъв начин държавите членки изразходват средствата на ЕС и да получава гаранции за правилното използване на тези средства;
- Н. като има предвид, че добрият мониторинг и систематичната и последователна оценка на резултатите от мерките за интегриране на ромите са фактор от решаващо значение за ефективното изпълнение на националните стратегии за интегриране на ромите; като има предвид също така, че по-малко от половината от държавите членки са предвидили някакви механизми за редовно докладване и оценка;
- О. като има предвид, че в правната рамка на ЕС се предвижда създаване на национални точки за контакт по въпросите на интеграцията на ромското население във всяка държава членка и се подчертава, че те следва да притежават всички необходими правомощия с оглед на ефективна координация на приобщаването на ромите в различните области на политика;
- П. като има предвид, че държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че ромите не са подложени на дискриминация и че техните права на човека, посочени в Хартата и Европейската конвенция за правата на човека, както и в законодателството на ЕС, се зачитат, защитават и насърчават;
- Р. като има предвид, че ромите са засегнати от дискриминация и социално изключване и че следва да се обърне специално внимание на малолетните и непълнолетните лица и жените в рамките на ромските общности, в частност по отношение на техните основни права, включително техните права на образование и физическа цялост, както и на забраната на робството и принудителния труд, в съответствие с членове 3 и 5 от Хартата на основните права;

- С. като има предвид, че за ефективна борба с предразсъдъците срещу ромите и отрицателните нагласи са необходими силни кампании за повишаване на осведомеността, инициативи, които насърчават межкултурния диалог и сътрудничество, и осигуряване на широка подкрепа за приобщаването на ромите;
- Т. като има предвид, че ромите, които са граждани на Европейския съюз, следва да се ползват пълноценно от правата и задълженията, свързани с европейското гражданство, и да бъдат в състояние да упражняват тези права и задължения;
1. Категорично осъжда дискриминацията и расизма по отношение на ромите и изразява съжаление поради факта, че в Европейския съюз основните права на лицата от ромски произход все още не винаги са напълно гарантирани; призовава Комисията и държавите членки да се борят с дискриминацията и да гарантират, че съответните директиви на ЕС, като например Директива 2000/43/ЕО и Директива 2012/29/ЕС¹, са правилно транспонирани и прилагани;
 2. Призовава Комисията да създаде ефективен механизъм за мониторинг в рамките на целия ЕС по отношение на основните права на ромите, инцидентите с антиромски характер и основаните на омраза престъпления срещу ромите и да предприема решителни действия, включително по целесъобразност чрез производства за установяване на неизпълнение на задължения, в случаи на нарушаване на основните права на ромите в държавите членки, и по-специално нарушения на достъпа до икономически и социални права и упражняването им, на правото на свобода на движение и на пребиваване, на правото на достъп до здравеопазване и образование, на правото на равенство и недискриминация (включително при множествена дискриминация), на правото на защита на личните данни, както и на забраната да се създават регистри, основаващи се на етническа и расова принадлежност;
 3. Приветства инициативата на Комисията за разработването на онлайн инструмент с цел да се подпомогнат местните органи да разберат и прилагат правата на свободно движение на гражданите на ЕС; осъжда при все това опитите за незаконно ограничаване на правото на свободно движение на ромите и призовава държавите членки да преустановят незаконното експулсиране;
 4. Осъжда всички форми на антициганизъм, и по-специално изказванията, внушаващи вражда и омраза, в обществената и политическата сфера; настоятелно призовава държавите членки да подновят своя ангажимент в борбата срещу антициганизма, като признава неговата роля за възпрепятстване на успешното прилагане на националните стратегии за интегриране на ромите; настоятелно призовава всички страни да се въздържат от антиромски изявления, които подбуждат към ненавист;
 5. Призовава държавите членки да разследват и прекратят етническото профилиране, полицейския тормоз и други нарушения на правата на човека, насочени срещу ромите, за да се гарантира, че основаните на предразсъдъци престъпления са наказуеми и се документират и разследват правилно, като на жертвите се предоставя подходяща помощ и закрила, както и да създадат специфични програми

¹ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета.

за обучение на полицейските и други държавни служители, работещи с ромските общности;

6. Призовава Комисията и държавите членки на ЕС да разгледат въпроса относно липсата на свидетелства за раждане и сертификати за ромите, живеещи в ЕС;
7. Призовава държавите членки да предприемат ефективни действия в отговор на изолацията на ромите чрез изпълнение на мерките, определени в съответните национални стратегии за интегриране на ромите, с конкретни задачи, графици и разпределени бюджетни средства; призовава Комисията и държавите членки активно да привличат за участие представители на ромските общности и на гражданското общество при разработването, управлението, изпълнението, мониторинга и оценката на политиката по отношение на националните стратегии за интегриране на ромите и проектите, засягащи техните общности, като създават механизми за редовен и прозрачен диалог в съответствие с принципите на Европейския кодекс за поведение за партньорство; призовава държавите членки да определят в своите национални стратегии за интегриране на ромите как точно възнамеряват да дадат правомощия на ромите и да ги включат в процеса; призовава Комисията да подкрепи усилията на държавите членки, като повиши осведомеността сред представители на ромското население относно възможностите, които предоставят националните стратегии за интегриране на ромите, и да ги насърчава да участват по-активно в процеса на интеграция;
8. Призовава Комисията и държавите членки да осигурят достатъчно финансиране за изграждане на силно ромско гражданско общество, което разполага с капацитета, знанията и опита за предприемането на мониторинг и оценка;
9. Призовава Комисията да засили настоящите усилия да работи с държавите членки, местните органи и други съответни заинтересовани страни с оглед гарантиране на ефективна комуникация по отношението на изпълнението на националните стратегии и ползите от социалната интеграция на ромите, да насърчава межкултурния диалог и кампаниите за повишаване на осведомеността, които целят да се сложи край на предубедеността срещу ромите и на отрицателните нагласи чрез промяна на начина на мислене, както и да улеснява получаващите широка подкрепа инициативи за политиките за насърчаване на приобщаването на ромите;
10. Настоятелно призовава Комисията и държавите членки да поставят ударение върху измерението на пола в националните стратегии за интеграция на ромите и да включат жените от ромски произход и ромската младеж в процеса на прилагане и мониторинг на националните стратегии за интеграция на ромите;
11. Настоятелно призовава държавите членки да включат местните и регионалните органи в преразглеждането, управлението, прилагането и мониторинга на националните си стратегии, както и да оказват помощ и подкрепа на местните и регионалните органи за мерките, които трябва да се предприемат за постигането на приобщаване на ромите в рамките на всички четири стълба на националните стратегии за интеграция на ромите, както и при прилагането на мерки за борба с дискриминацията;
12. Призовава държавите членки, със съдействието на Агенцията на ЕС за основните права, ПРООН и Световната банка, да представят подробни данни относно

социално-икономическото положение на ромите, степента, в която ромите са обект на дискриминация, основана на етнически произход, и престъпленията от омраза, извършени срещу тях, като същевременно напълно се спазват стандартите за защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, и да разработят, в сътрудничество с Комисията, базовите показатели и измеримите цели, които са от съществено значение за една солидна система за мониторинг, с цел да се осигури надеждна обратна връзка относно напредъка, постигнат при изпълнението на националните стратегии за интеграция на ромите, и подобряването на положението на ромите, по-специално по отношение на малолетните и непълнолетните лица и жените; призовава Комисията да засили координиращата роля на Агенцията на ЕС за основните права и пълноценно да използва нейните възможности;

13. Призовава Комисията да определи график и ясни и измерими цели и показатели за изпълнението на националните стратегии за интеграция на ромите за държавите членки, в съответствие със стратегията „Европа 2020“, за да помогне на държавите членки при подобряването на техния капацитет за усвояване на средства от ЕС и да изготви доклади за отделните държави, както и специфични за всяка държава препоръки;
14. Призовава държавите членки да вземат предвид многоизмерните и териториалните аспекти на бедността, да мобилизират достатъчно бюджетни средства от националния бюджет и програмите на ЕС – основно от Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони – наред с другото, чрез използване на водено от общностите местно развитие, съвместни планове за действие, интегрирани териториални инвестиции и интегрирани операции, за да изпълнят целите, посочени в техните национални стратегии за интеграция на ромите, да разработят интегрирани многосекторни и многофондови програми, насочени към най-нуждаещите се микрорегиони, да включат интеграцията на ромите в споразуменията за партньорство за програмния период 2014–2020 г. и да установят оперативни програми за насърчаване на равни възможности и за предотвратяване на дискриминацията и сегрегацията;
15. Призовава Комисията и държавите членки да въведат специални схеми за предоставяне на безвъзмездни средства под формата на малки и гъвкави фондове за общностни проекти и за мобилизиране на местните общности по проблемите на социалното приобщаване;
16. Призовава държавите членки да хармонизират своите общи политики в областта на общообразователния процес, заетостта, жилищното настаняване и здравеопазването в съответствие с целите на националните стратегии за интеграция на ромите;
17. Призовава Комисията и нейната работна група по ромските въпроси да продължат да изготвят оценка на това как държавите членки изразходват средствата от ЕС, предназначени за приобщаване на ромите, както и на въздействието на техните национални политики върху живота на ромите, да докладват ежегодно на Парламента и на Съвета своите констатации и да определят в докладите конкретни начини за подобряване на ефективността на средствата на ЕС; призовава Комисията да улесни структурирания принос от експерти и гражданското общество, както и да осигури ефективно сътрудничество между платформата за приобщаване на ромите и ротационното председателство на ЕС;

18. Призовава Комисията да извършва периодична външна оценка на въздействието на финансирането от ЕС върху социалното приобщаване на ромите и да установи добри практики и проекти, осъществени с помощта на финансиране от ЕС, както и да гарантира тяхната дългосрочна устойчивост;
19. Призовава държавите членки да работят съвместно с местните и регионалните органи с оглед премахване на пространствената сегрегация, преустановяване на незаконното принудително изселване и предотвратяване на бездомността, пред която понастоящем са изправени ромите, както и да въведат ефективни и приобщаващи жилищни политики, включително чрез осигуряване на подходящи жилища, и социална и здравна помощ в случай на изселване;
20. Призовава държавите членки да използват градоустройственото планиране за интеграция и за премахване на сегрегацията, както и да развиват инфраструктурните и екологичните качества на градовете, които в по-голяма степен са повлияни от социални неравновесия, както и да укрепват връзките между градските и селските райони с оглед насърчаване на приобщаващото развитие;
21. Призовава държавите членки да премахнат сегрегацията в областта на образованието и незаконното разпределяне на ромските деца в специални училища, когато е целесъобразно, както и да създават необходимата инфраструктура и механизми за улесняване на достъпа до качествено образование за всички ромски деца, да предприемат мерки срещу преждевременното напускане на училище сред ромските ученици, наред с другото, чрез включване на родителите в процеса на обучение, да насърчават достъпа на ромски деца до образование в ранна детска възраст и до услуги по развитието, да осигуряват обучение за учителите, така че те да бъдат в състояние да се справят със специфични ситуации, които могат да възникнат при работа с ромски деца, да предвиждат приобщаващи структури за подкрепа, като наставничество и менторство за ромски ученици, за да се избягва отпадането им от средното или висшето образование, да осигуряват достъпа им до програмата „Еразъм“ и да насърчават възможности за стаж, за да могат те да придобиват подходящ трудов опит;
22. Призовава Комисията и държавите членки да предприемат действия срещу високите равнища на безработица сред ромите и да премахнат всички пречки пред достъпа до заетост, включително чрез използване на съществуващите механизми, като например гаранцията за младежта и водещите инициативи на стратегията „Европа 2020“; призовава държавите членки да създават механизми за борба с дискриминацията, специализирани програми за обучение и програми за улесняване на достъпа до пазара на труда, включително пропорционално представителство на ромите в областта на обществените услуги, като се насърчава самостоятелната заетост, мобилизирането на активи за разкриване на повече работни места в отраслите с най-голям потенциал за заетост, като например услугите в приобщаващата екологична икономика, здравеопазването и социалните дейности и цифровата икономика – и като се създават партньорства между публичните органи и работодателите;
23. Призовава европейските институции да създават стажантски програми и да наемат роми във всички институции;
24. Призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки срещу съществуващите различия по отношение на здравословното състояние, пред които

са изправени ромите, както и спрямо широко разпространената дискриминация по отношение на достъпа на ромите до здравни грижи, да изготвят специално насочени програми и да отпускат достатъчно финансови средства от националните фондове и фондовете на ЕС, като обръщат специално внимание на децата и на здравословното състояние на майките;

25. Призовава държавите членки да определят точно националните точки за контакт по въпросите на приобщаването на ромското население и техните отговорности за осъществяването на националните стратегии за интеграция на ромите, като гарантират, че те разполагат с достатъчно компетентност, капацитет и политическа и финансова подкрепа, за да изпълняват ролята си ефективно, както и с подходящи връзки с ромската общност и организациите на гражданското общество, за да се гарантира, че точките за контакт са достъпни, като бъдат ясно указани и се гарантира, че комуникацията им със заинтересованите страни на всички равнища е прозрачна;
26. Припомня на държавите членки, че добрите практики, например програмите за ромски медиатори и Европейското сдружение на градовете и регионите за приобщаване на ромите, прилагани от Съвета на Европа, имат успех на място, което следва да насърчи държавите членки да покажат по-голяма политическа решителност в полза на ефективното приобщаване на ромите;
27. Приветства приемането на предложението на Комисията за препоръка на Съвета относно ефективни мерки за интегриране на ромите в държавите членки;
28. Подчертава, че интеграцията е двустранен процес и че всички усилия за интеграция предполагат споделени, но асиметрични отговорности на страните с оглед на възможностите им и техните икономически, политически и социални ресурси;
29. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на Съвета на Европа.